

JACKOVICS PÉTER ROBBANÁS A LONDONI METRÓBAN – EUR GYAKORLATON A HUNOR MENTŐSZERVEZET

2016. március 1-6. között a Londoni Tűzoltóparancsnokság (LFB) a brit fővárosban nagyszabású veszélyhelyzet-kezelési terepgyakorlatot tartott, amelyen Magyarországot a HUNOR Hivatásos Katasztrófavédelmi Mentőszervezet 76 fővel, 7,1 tonnányi felszereléssel képviselte. A gyakorlat az Európai Bizottság Humanitárius Segítségnyújtási és Polgári Védelmi Főigazgatósága (DG ECHO) Exercise Unified Response – EUR 15 elnevezésű projektje keretein belül zajlott, Ciprus és Olaszország részvételével. Az angol kárterületi vezetés-irányítás és gyakorlatvezetés tapasztalatait összegzi szerzőnk.

Felhőkarcoló omlott a metróra

A gyakorlat forgatókönyve az Európában fellépett terrorfenyegettség miatt kiemelt figyelmet fordított a robbanás következtében kialakult káresemények felszámolásának gyakorlására. Ehhez szükséges mentési képességekkel a HUNOR Mentőszervezet bírt a nemzetközi gyakorlat résztvevői közül. A gyakorlat a tíz évvel ezelőtti londoni metrótámadás tapasztalatain alapult. Feltételezése szerint egy felhőkarcoló omlott a Waterloo metróállomásra, több százan rekedtek a romok alatt. Ebben a HUNOR Mentőszervezet kiemelt mentési tevékenységet végzett. Feladata a törmelék eltávolítása, a sérültek megközelítése és az elsősegélynyújtás volt. A mentési tevékenység helyszínéül a brit főváros közeli Dartfordban található, már bezárt Littrebrook erőműben megépített Waterloo metróállomás mása szolgált.

Újraminősítés

A HUNOR Mentőszervezet 2017-ben esedékes újraminősítésének egyik feltétele, hogy a csapat a 2012-2017-es időszakban legalább egy alkalommal, teljes kapacitással alkalmazásra kerüljön, vagy pedig gyakorlaton vegyen részt, aminek a londoni gyakorlat megfelelt. Ezen a gyakorlaton a magyar csapat nehéz kategóriájú létszámmal és felszereléssel vett részt, amely fontos állomása volt az ENSZ INSARAG (Nemzetközi Kutató és Mentő Tanácsadó Csoport) külső újraminősítésének (IER). A HUNOR 2012. évi Nehéz Városi Kutató és Mentő (Heavy USAR) kategóriájú újraminősítését kívánja eredményesen megerősíteni.

ÚTBAN A BEVETÉSRE

Riasztás, utazás

A résztvevő állomány riasztására 2016. február 29-én délután került sor. A HUNOR tagok március 1-én, a hajnali órákban érkeztek be a BM OKF GEK Ferihegyi úti bázisára, ahol orvosi ellenőrzésen és munkavédelmi felkészítésen estek át. Ismertettem velük a gyakorlat során várható helyzeteket, körülményeket, feladatokat. A kárhelyszínen proaktívan hozzáállást, önálló megoldást vártunk el. Reggel az állományt Dr. Tollár Tibor tű. vezérőrnagy, főigazgató úr útba indította, az Egyesült Királyság magyarországi nagykövetének helyettese, Caitlin Jones asszony és Dr. Tóth Ferenc tű. dandártábornok úr jelenlétében.

A HUNOR helyi idő szerint délután két óra után érkezett meg Londonba. A repülőtérén a brit csapat képviselői várták az állományt, majd busszal a Dover városban található fogadó-indító központba (RDC) szállították. Doverben a helyi összekötők eligazítást tartottak, átadták a szükséges információkat, és ismertették, hogy a február 29-én megkezdődött nemzetközi gyakorlaton eddig mit végeztek a már beavatkozott csapatok. Ezután egységünket átszállították szálláshelyére, a brit Királyi Tűzérségi Ezred woolwich-i barakkjába.

A mentőcsapat március másodikán kezdte meg a beavatkozást a kárhelyszínen, amelyet ismételt eligazítás előzött meg a gyakorlatnak otthont adó dartfordi erőműben. A kárhelyszínt a

METRÓKOCSI ALATT

ÉLETMENTÉS NEHEZÍTVE

szervezők élethűen, nagy pontossággal építették fel. A HUNOR a gyakorlat alatt az ENSZ OCHA INSARAG irányelveit alkalmazva végezte munkáját, a műveleti napokon négy, egyenként tizenhat fős alegységben dolgoztunk, a törzs irányításával. Csapatvezetőként fontos szerepem volt a HUNOR tevékenységének menedzselésében, a médiakapcsolatok ápolásában.

Az első feladatok

A gyülekező zónában kezdődött meg egységünk számára a gyakorlat. A HUNOR 12:00 óra után kapott indulási parancsot, kezdte meg az éles beavatkozást. Előtte az előző nap kirakodott felszerelést, valamint a kommunikációs csatornákat és a rádiófrekvenciákat ellenőriztük. A magyar egység feladata a sérültek megközelítése és kiszabadítása, valamint a szerelvények rögzítése volt. A szervezők a valós szituációnak megfelelő nehézségű tevékenységet igyekeztek szimulálni, egyszerre riasztották a helyszínrre az összes külföldi mentőszervezetet.

A beavatkozás során a nemzetek tűzoltói közös feladatokat hajtottak végre. Az állomány jól kommunikált, azonnal megértették a külföldi utasításokat, a brit, olasz és ciprusi egységekkel jól működünk együtt a mentés fázisai során. A metrószerelvényben rekedt utasok mentését megnehezítették az állomás szűk folyosói, a törmelék, a beomlások. A metró peronján nyolc kocsi borítottak egymásra, és a szerelvényekből rengeteg sérültet kellett kimenteni. A szerelvények megtámasztását követően a HUNOR tagjai 93 sérültet és 2 halottat szabadítottak ki a romok közül.

METRÓÁLLOMÁS ÚJRAÉPÍTVE

A március 3-i, második napon a négy alegységben dolgozó HUNOR-nak elsőként egy ismeretlen alagútszakaszt kellett felderítenie. Az alagutat biztosítottuk és aládúcoltuk. A beomlott betontörmelékkel és vasráccsal elzárt következő alagútszakaszt kizárólag kéziszerszámokkal és fúrókkal tudtuk szabaddá tenni és megközelíteni, ami lelassította a munkálatokat. A sérültek kimentése érdekében egy biztonságos folyosót építettünk ki a beomlott törmeléken át, és ezen keresztül folyamatosan emeltük ki a sérülésük súlyossága szerinti sorrendben a bent rekedteket. A sérülteket már a londoni mentők látták el, a nemzetközi csapatunka részeként.

Tipppek az irányítóknak

- Kommunikálj világosan! Fogalmazz meg érthetően az elvárásaidat, feladatod, határidőket és a végrehajtásra vonatkozó általad elvárt eredményeket.
- Cselekedj gyorsan! Ha fontos információ jut a birtokodba haladéktalanul értesítsd a gyakorlat irányítást.
- Gondolkozz előre! Legyél proaktív, ne várd meg, hogy rutin feladatokban is megmondják, mit tegyél.
- Legyél elérhető! A csapat, amelyhez tartozol, tudjon arról, hogy hol vagy, illetve tudjanak arról, ha bármilyen problémád van, amely hatással lehet a vezetés-irányításra. Ha kérdés merül fel, a többiek is tudják, különösen, ha ez hatással van a gyakorlatirányítási szerepükre.
- Összpontosíts a problémákra! A várható és a meglévő problémákat kritikusan vizsgálj meg, szerezz be a kialakult helyzetről minden információt, elemezd és értékeld azokat.
- Légy résen! Ismerd fel a problémákat, ha az a megszokott eljárások menetét befolyásolhatja.
- Használj eszközöket! Munkádhoz használj műveleti naplót, térképeket, táblákat, infó-kommunikációs eszközöket. A vezetés-irányításban minden lehetséges szemléltető eszközt alkalmazz.
- Állandó visszaellenőrzés! A kiadott feladatok végrehajtását ellenőrizd vissza, majd a kapott eredményeket értékeld, ezt követően hozz megalapozott vezetői döntést.

SZÉTSZAKADT KOCSIK

MENTŐK ÉS MENTENDŐK

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Eltűnt egy magyar tűzoltó

A gyakorlat forgatókönyve szerinti váratlan fordulat során a létszámenőrzésnél derült ki, hogy „eltűnt” egy magyar tűzoltó. Ezzel a csapat reakcióját tesztelték. Egységünk azonnal eltűnt bajtársunk keresésére indult, a helyi rendőrökkel együtt. Bajtársunk a feltételezés szerint súlyosan sérült, és feladatunk szerint egy metrószerelvény alól mentettük ki.

Nehezítette a helyzetet, hogy a forgatókönyv szerint a metró-szerelvények ajtóit már nem használhattuk, azon keresztül nem menekíthettük ki a katasztrófa áldozatait. A meredeken elhelyezett, törmelék borította szerelvényeket meg kellett támasztani, és a vezetőfülkén keresztül, valamint a lemezeket átvágva emeltük ki a sérülteket. A második napon a HUNOR 66 sérültet és 1 holttestet szabadított ki a romok alól.

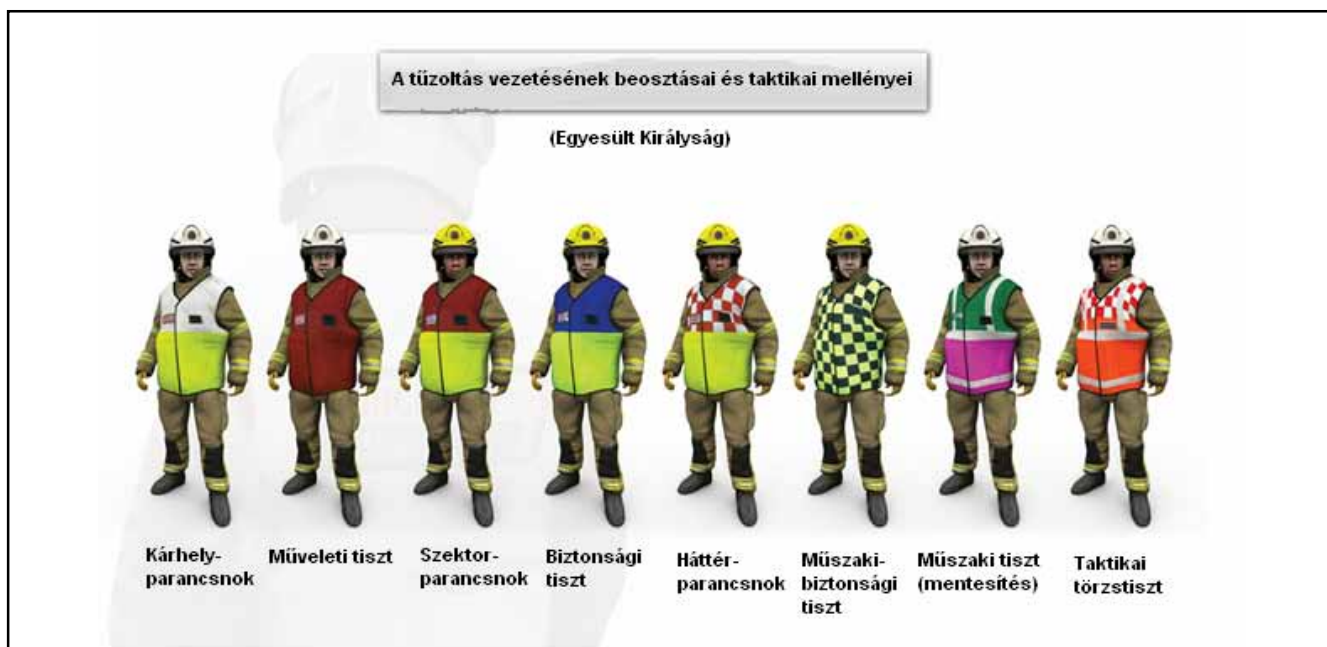
Szintén március 3-án látogattak ki a helyszínre az Európai Bizottság szakemberei. Monique Pairat, a Humanitárius Segítségnyújtási és Polgári Védelmi Főigazgatóság (DG ECHO) főigazgatója gratulált. Ugyancsak a helyszínen követte az eseményeket a londoni tűzoltóság vezető-helyettese, Peter Cowup is.

Értékelés

Március 4-én a felszerelés összecsomagolására, valamint a gyakorlat kiértékelésre került sor, ahol a csapatvezetők megosztották a gyakorlaton szerzett tapasztalataikat a szervezőkkel. A magyar beavatkozó állomány személyi sérülés nélkül, gyorsan, szakszerűen, fegyelmezetten, a kapott parancsok szerint dolgozott, és az életszerű kárhelyszínnek köszönhetően számos tapasztalatot szerezhettek. Ugyancsak hasznosnak bizonyult a nemzetközi mentőcsapatok szakmai tevékenységének megismerése is. Partnereink elégedettek voltak a HUNOR tagjai által végzett munkával és a tanúsított hozzáállással. A gyakorlat mögött nagy szervezési munka állt, azon részvételünk kiemelt fontosságú volt a HUNOR jövő évi újraminősítése tekintetében. Ugyanekkor feltártuk néhány hiányosságot is. Ezek kijavítása, valamint a megszerzett tapasztalatok hasznosítása lesz a fő feladat, hogy 2017-ben az öt év után kötelező INSARAG újraminősítést sikeresen teljesítsük.

ALÁDÚCOLVA

A BRIT TŰZOLTÁS VEZETÉSÉNEK BEOSZTÁSAI ÉS TAKTIKAI MELLÉNYEI (FORRÁS: UKFRS.COM) – A SZERZŐ FORDÍTÁSA

BKV szakembereinek bevonásával metróbejárást tarthattunk, ahol a biztonsági rendszabályokat, majd metrókocsi megemelését ismerhettük meg egy üzemzárást követő éjszakai gyakorlaton.

Fejlesztés

A HUNOR nemzetközi környezetben való alkalmazhatóságát, rendszeres felkészüléssel, terepen végrehajtott gyakorlattal igyekszünk megőrizni. Nemzetközileg is kiemelkedő esemény volt, amikor két brit oktató vezetésével módszertani gyakorlaton vett részt a HUNOR hivatásos mentőszervezet kijelölt állománya Budapesten. A kollégák hat napon át az alá-, ki- és megtámasztás különféle módozatait sajtóztották el, az utolsó napon pedig vizsgát tettek. A gyakorlat egyben a magyar nehéz kategóriájú városi kutató-mentő csapat 2017-es újraindítására való felkészülés első lépése is volt. A felkészülés eredményességét mutatja, hogy a londoni tűzoltók is elismerően nyilatkoztak a HUNOR-nak az EUR gyakorlat szimulált metróalagútjában végzett megtámasztási tevékenységéről.

Angol vezetés-irányítás

A londoni EUR gyakorlaton közel 2000 fő vett részt, ahol az Egyesült Királyság és a Londoni Tűzoltóparancsnokság vezetés-irányítási és védelmi igazgatás rendszerét és annak minden szintjének a működését tesztelni kívánták. A brit vezetés-irányítás arany, ezüst és bronz szintjének bevonását, úgy kívánták vizsgálni, hogy 73 karitatív-, egészségügyi, társ- és rendvédelmi szervet vontak be egészen a brit Miniszterelnöki Kabinetig.

A gyakorlat vezetésében külön vált a gyakorlat irányítása (EXCON), a gyakorlat értékelése és a gyakorlat végrehajtása. A három pillér szerint felépülő EXCON állomány feladat és ha-

tásköre szigorúan külön vált, átfedések nem voltak. A gyakorlat értékelésébe magyar katasztrófavédelmi szakembereket is bevon- tak, így vizsgálták az EUR15 gyakorlat egyik kiemelt célját az egységes európai reagálási rendszer működését.

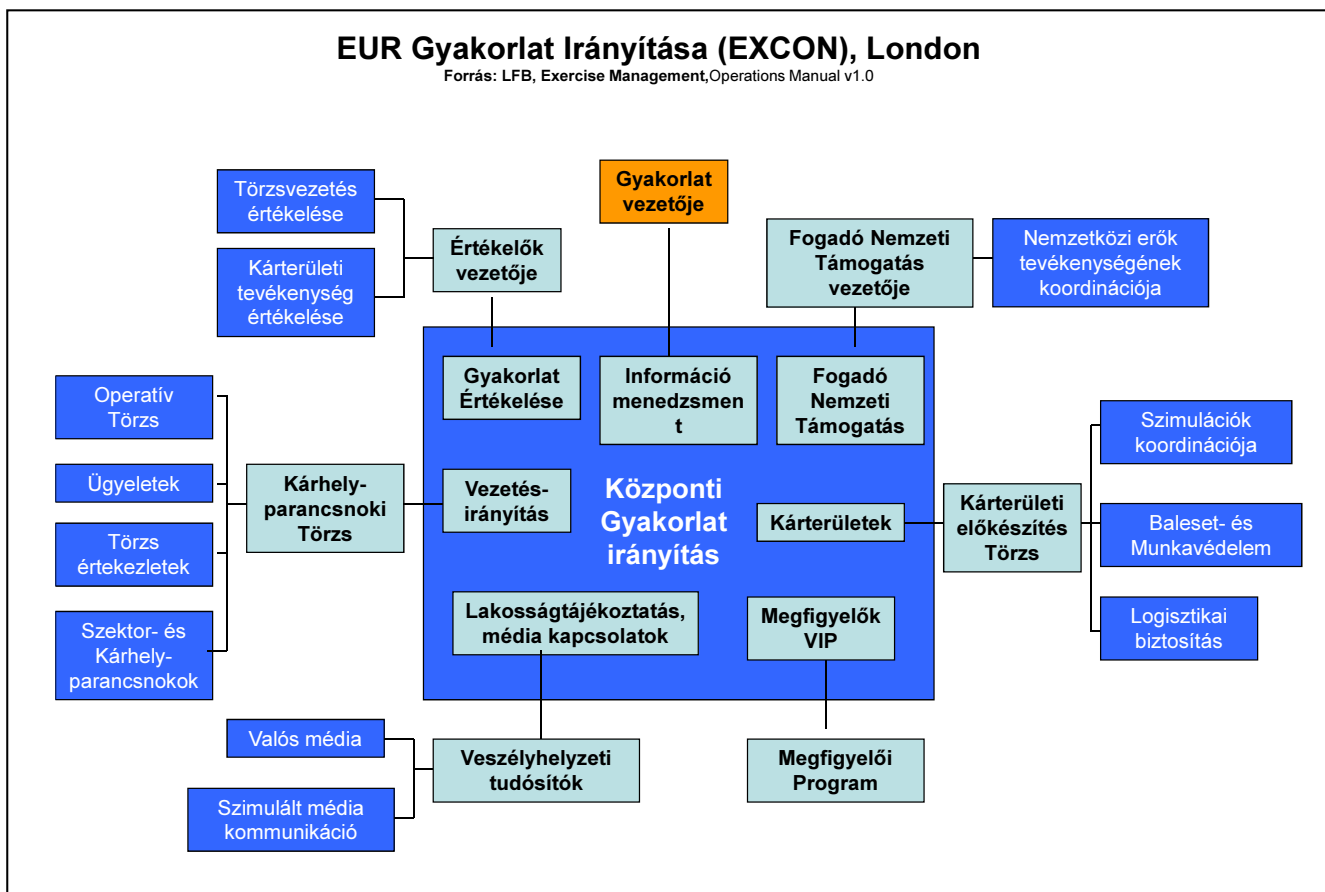
A Hazánkat képviselő HUNOR Mentőszervezet kiválóan dolgozott együtt a brit, az olasz és ciprusi mentőerőkkel, valamint az európai uniós polgári védelmi csapat szakértőivel, bizonyítva azt, hogy Magyarország bármilyen nemzetközi katasztrófa-segít- ségnyújtás során is az élvonalba kíván tartozni.

A brit vezetés-irányítás szintjei

- Arany: stratégiai szintű vezetés-irányítás (az Ezüst és a Bronz szinteket öleli fel), ahol politikai, stratégiai döntéseket hoznak és az irányítás alatt álló a veszélyhelyzet-kezelésben részt vevő önálló szervezeti elem vezetői számára adnak utasítást. A vezetés nem a kárterületen működik, operatív törzsként az országos hatáskörű szervek tevékenységét koordinálja.
- Ezüst: taktikai szintű vezetés-irányítás (az Arany és a Bronz szintek között), amelynek tagjai a vészhelyzet-kezelés koordinációját végzik. A parancsnokság a kárterület közelében végzi tevékenységét, törzsvezetéssel összefogja és összehangolja a kárterületen lévő társszervek munkáját.
- Bronz: a vezetés és irányítás műveleti szintje (az Arany és az Ezüst szintek alatt), amelynek tagja kárhely-parancsnoki feladatokat látja el, közvetlenül irányítja a mentést és a kárfelszámolást.

EUR Gyakorlat Irányítása (EXCON), London

Forrás: LFB, Exercise Management, Operations Manual v1.0

A gyakorlat során alkalmazott alapelvek

- Egyszerűség: a feladatszabások, feladatok legyen egyértelműek és könnyen megérthetőek.
- Szubszidiaritás: minden döntést és végrehajtást a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ahol a legnagyobb hozzáértéssel rendelkeznek, ennek értelmében koordinálni a legmagasabb szinten kell.
- Folytonosság / Következetesség: törekedni kell az alkalmazott eljárások és módszerek egyszerűsítésére, hogy azok ellenőrizhetőek és a számon kérhetőek legyenek.
- Átláthatóság: az információáramlásnak, a számonkérésnek, a szabályoknak egyértelműnek, illetve értelmezhetőnek, a felelősségköröknek világosnak kell lennie mindenki számára. Kerülni kell azok párhuzamosságát. A kialakult helyzet miatt hozott döntésről szükséges mértékig mindenkit tájékoztatni kell.
- Variálhatóság: alkalmazkodjunk a gyakorlat során bekövetkező változásokhoz és a döntéseknél vegyük figyelembe a gyakorló állomány reakcióit, a módszereinkre adott válaszaikat.
- Rugalmasság: a gyakorlat vezetése legyen nyitott a gyakorlat forgatókönyvének változtatásához, alkalmazkodjon az értékelők és a gyakorló állomány adta válaszokhoz.

HUNOR eddig

A HUNOR Hivatásos Központi Mentőszervezet, nemzetközi segítségnyújtás esetén, Magyarország hivatalos mentőcsapata. Szerbiában már nyújtott segítséget, részt vett a Budapest III. kerületi Tímár utca házrobbanás áldozatainak felkutatásában. Jelen volt a 2013-as nagy dunai árvízi védekezés jelentősebb helyszínein vagy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei hó helyzet felszámolásánál és Olaszországban, Horvátországban, Dániában és legutóbb az Egyesült Királyságban rendezett nemzetközi gyakorlaton.

Elődje a Fővárosi Központi Rendeltetésű Mentő Szervezet (FKRMSZ), amely a néhai Benkovics Zoltán t. dandártábornok, fővárosi polgári védelmi parancsnok elévülhetetlen szakmai teljesítményét dicséri. Ennek köszönhetően Magyarország 2005-ben elsőként becsatlakozott a rendszerbe.

A HUNOR Mentőszervezet megalakítását 2011-ben dr. Bakondi György t. altábornagy, katasztrófavédelmi főigazgató rendelte el. A hivatásos tűzoltókból álló HUNOR Mentőszervezet tagjai 2012-ben a világon elsőként szerezték meg az INSARAG újraminősítést. Ezzel megőrizve korábbi elsőségét a Világban és az ENSZ rendszerében, a 44 ország által jegyzett Heavy-USAR csapatok listáján.

Jackovics Péter t. ezredes, tanácsos
veszélyhelyzet-kezelési főosztályvezető
a HUNOR Mentőszervezet parancsnoka

Fotók: Pirisi Marcell